

[Socialministeren]

hed for og heller ikke til hensigt at gå ind i enkeltsager.

Spm. nr. 678

Til *socialministeren* (27/4 82) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren gøre det klart for Århus kommune, at en kommune ikke kan hindre selvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med, i at forsikre sig mod tab ved dagpengeudbetaling ved at betale bidrag til dagpengefonden?«

Begrundelse

Det fremgår af et tidligere svar til socialudvalget (almindelig del, bilag 73), at det er i overensstemmelse med den såkaldte paragraf 11-ordning i dagpengeloven, at selvejende daginstitutioner optages i forsikringen, hvis 1) den samlede lønudgift ikke overstiger lønsumsgrænsen (der frem til 30. juni 1982 ligger på en samlet maksimal lønudgift for kalenderåret 1980 på 2.137.000 kr.), 2) institutionen ikke er en del af en større helhed, og 3) institutionen har sit eget CIR-nr. (arbejds-givernummer), sin egen vedtægt og sin egen bestyrelse.

Nu forholder det sig imidlertid sådan, at i hvert fald Århus kommunes social- og sundhedsforvaltning har meddelt, at man ikke vil give tilladelse til, at de selvejende institutioner i Århus kommune tilmelder sig paragraf 11-ordningen.

Det er et alvorligt indgreb i de selvejende institutioners frihed og ejendom – og det er et indgreb, der forhindrer en væsentlig bedre vikardækning i institutionerne. Paragraf 11-ordningen betyder jo, at man forsikrer sig mod dagpengeudgifterne mod at betale 1,5 pct. af lønsommen i forsikringsbidrag. Og for de enkelte selvejende institutioner vil de 1,5 pct. svare til et langt mindre beløb end det, der under de nuværende forhold skulle betales for at opnå en forsvarlig vikardækning.

I sin meddelelse om afslaget har social- og sundhedsforvaltningen i Århus ikke angivet anden hjemmel for afslaget end en henvisning til paragraf 9 i overenskomsten mellem magistratens 3. afdeling i Århus kommune og bestyrelserne for de selvejende institutioner – denne paragraf svarer til standardoverenskomstens paragraf 9.

Men det er almindelig kendt, at princippet om lovmæssig forvaltning (legalitetsprincippet) er ensbetydende med, at forvaltningen i sidste instans skal kunne henvise til en bemyndigelse fra lovgivningsmagten til at handle på en bestemt måde. En forvaltningsmyndighed kan således ikke foretage indgreb i de selvejende institutioners handlefrihed blot med en henvisning til driftsoverenskomsten.

Forvaltningsmyndighedernes beføjelser kan som hovedregel ikke udvides ved aftale med private – og i denne sammenhæng kan selvejende institutioner betragtes som private. Hvis der ikke kan henvises til hjemmel i gældende lov, må de foretagne indgreb tilside-sættes som ugyldige. Dette krav om lovhjemmel har naturligvis ikke samme indhold i alle tilfælde. Der er tale om en glidende skala, hvor der stilles større krav til hjemmelen, jo mere dybtgående der gøres indgreb. Og i dette tilfælde er der som nævnt tale om et ret alvorligt indgreb.

Men selv hvis man tog forvaltningens henvisning til driftsoverenskomsten alvorligt, så findes der heller ikke her belæg for overgrebet mod de selvejende daginstitutioner i Århus kommune.

En sådan driftsoverenskomst indgås i henhold til bistandslovens § 69, stk. 2, og i henhold til § 69, stk. 3, fastsætter socialministeriet vejledende regler for institutionernes ledelse og drift. Ifølge § 71, stk. 1, er det så kommunalbestyrelsen, der fører tilsyn med den daglige drift af daginstitutionerne i kommunen. De omtalte regler er fastsat i et cirkulære fra socialministeriet af 29. marts 1976.

Cirkulærets punkt 19 fastslår, at formålet med indgåelse af driftsoverenskomsterne er, at kommunalbestyrelsen sikrer sig, at institutionernes bestyrelser disponerer på en sådan måde, at institutionerne i samme omfang som hidtil er til rådighed for det offentlige. Det følger endvidere af almindelige forvaltningsretlige regler, at institutionerne ikke uden kommunalbestyrelsens godkendelse kan afholde udgifter, som ikke er optaget på budgettet.

Men sagen drejer sig netop ikke om at afholde udgifter, som ligger ud over de budgetterede vikarudgifter.

Sagen drejer sig om, at social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune ikke vil tillade, at de selvejende institutioner forbed-